

16.11.2020

VN/25362/2020

Till kommunerna och samkommunerna för social- och hälsovård

PLANERNA FÖR HÄLSOSÄKERHETEN I SAMBAND MED INRESA TILL FINLAND BÖR UPDATES

Då kontrollerna vid de inre gränserna eventuellt upphör förändras de förfaranden i anknytning till coronaepidemin som ska tillämpas vid inresa till Finland. Kommunerna och sjukvårdsdistrikten bör förbereda sig för att antalet resenärer och eventuellt också antalet covid-19-sjukdomsfall i anknytning till inresande kan öka i området. Särskilt de kommuner och sjukvårdsdistrikt som finns nära landgränserna eller som har en hamn eller flygplats för utrikestrafik förpliktas att utarbeta eller uppdatera sin plan för hälsosäkerheten i samband med inresa till Finland. (Lagen om smittsamma sjukdomar 1227/2006:6 och 907, hamn- och sjukvårdslagen (1326/2010 38 §)

Beredskapen är nödvändiga

Antalet smittfall till följd av den globala pandemin ökar. I många länder i Europa är läget ytterst svårt, och antalet konstaterade smittfall har ökat tydligt jämfört med läget under våren. Incidensen av nya fall per 100 000 invånare under en period på 14 dygn är en av de mätmetoder som beskriver hur viruset sprider sig bland befolkningen. För närvarande finns det en betydande skillnad mellan Finland och många andra länder när det gäller antalet smittfall. Hur ett lands epidemisituation har sett ut under de senaste 14 dygnen och hur den kan bedömas i relation till situationen i Finland är ett av de kriterier som Institutet för hälsa och välfärd (THL) tillämpar vid bedömningen av hur stor risk de resenärer som anländer till Finland från olika länder medför för utvecklingen av epidemiläget i Finland. THL är enligt lagen om smittsamma sjukdomar den behöriga myndighet som ska anvisa de lokala smittskyddsmyndigheterna om riktandet av åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar på de ställen där resenärerna kommer över gränsen till Finland, om det behövs och är nödvändigt i syfte att förhindra spridning av en allmänfarlig smittsam sjukdom i samband inresa till Finland.

Centrala åtgärder och ändringar

I och med att kontrollerna vid de inre gränserna upphör på flygplatser och hamnar behöver de olika instansernas förfaranden ses över. Efter att kontrollerna vid de inre landgränserna upphört finns det inga sådana bestämmelser i den gällande lagstiftningen som kan tillämpas för att få den handräckning som behövs för att stoppa fordon. Därför föreslår man nu att detta ska rättas till genom den regeringsproposition som har sänts på remiss. Kontrollerna vid de yttre gränserna fortsätter som förut.

THL har utarbetat en anvisning för resenärer. När kontrollerna vid de inre gränserna upphör är det viktigt att beakta att också Gränsbevakningsväsendets verksamhet upphör på de gränsövergångsställen som omfattas av Schengen-avtalet, vilket betyder att THL:s anvisning inte längre kan delas ut vid gränskontrollerna. De lokala smittskyddsmyndigheterna måste då inom ramen för arbetet med förebyggandet av smittsamma sjukdomar säkerställa att alla resenärer får tillräckliga anvisningar om vad de ska göra när de anländer till Finland. Rekommendationen är att en anvisning ska delas ut personligen till alla som anländer till Finland. Karantän- och testförfarandena bygger på den gällande lagstiftningen och THL:s roll är central när det gäller att fastställa riskgränser och bedöma hur åtgärder ska riktas. Genom att verksamheten följer THL:s rekommendationer kan man garantera att förfarandena för att säkerställa hälsosäkerheten i samband med inresa till Finland är enhetliga i hela landet. Befogenheterna beskrivs närmare i bilaga 1.

Planerna ska uppdateras

Det rekommenderas att kommunerna och sjukvårdsdistrikten ska samarbeta för att snabbt utarbeta eller uppdatera sina plan för säkerställandet av hälsosäkerheten i samband med inresa till Finland. I planeringsarbetet borde även representanter för kommunen eller samkommunen och för sjukvårdsdistriktet delta. Dessutom rekommenderas det att även de övriga instanser vars arbete gäller resenärer, till exempel de som arbetar på flygplatser eller i hamnar, ska delta redan i planeringskedet så att man kan säkerställa att bland annat lösningarna för lokalerna och de praktiska processerna fungerar. Planen ska innefatta allmänna anvisningar och allmän rådgivning för resenärer samt mer detaljerad hälso- och sjukvårdsrådgivning. I planen är det också bra att behandla hur beredskapen ska upprätthållas i de fall resenärer kan behöva testas för corona. Av planen bör framgå hur stora personresurser det föresätts för att verkställa planen och hur stora kostnader detta beräknas medföra. En rapport om planen och åtgärder i den ska lämnas till Institutet för hälsa och välfärd via de lokala epidemiarbetsgrupperna (social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 10.9.2020)

Regionförvaltningsverket sände juli 2020 ett styrningsbrev till kommunerna och samkommunerna för social- och hälsovård där berket uppmanade att utarbeta en beredskapsplan för en eventuell ökning i resandet. Regionförvaltningsverket deltar inom ramarna för sina befogenheter och via de lokala epidemiarbetsgrupperna i samarbetet kring planeringen och verksamheten och övervakar verkställandet av de lagstadgade förpliktelserna.

Kostnader: Regeringen har förbundit sig att ersätta de direkta kostnader som coronaepidemin och upprätthållandet av hälsosäkerheten vid gränsövergångsställena föranleder kommunerna och/eller sjukvårdsdistrikten så länge epidemiläget och genomförandet av hybridstrategin kräver det. Kostnaderna ersätts genom statens budgetförfarande.

Mer information:

Avdelningschef Tuija Kumpulainen
Avdelningschef Satu Koskela

Bilagor:

1. Myndighetssamarbetet vid bekämpningen av coronavirusepidemin vid gränsövergångsställena hösten 2020
2. Styrningsbrevet från Regionförvaltningsverket i Södra Finland 17.7.2020
https://www.avi.fi/documents/10191/15694413/SV_ESAVI_Ohjauskirje_matkustusrajoitusten_lieventyess%C3%A4_170720/01b659ff-64d7-4eb0-8339-f4215a36b688

Sändlista:

Kommunerna
Samkommunerna för social- och hälsovård (samarbetsområden)
Sjukvårdsdistrikten
Institutet för hälsa och välfärd
Regionförvaltningsverken
Ordföranden för de regionala coronaarbetsgrupperna

För kännedom:

Inrikesministeriet
Gränsbevakningsväsendet
Tullen
Kommunikationsministeriet
Traficom
Finavia Abp
Finlands Hamnförbund
Rederierna i Finland rf
Finlands Skeppsmäklareförbund rf
Utrikesministeriet
Finansministeriet
Arbets- och näringsministeriet
Statsrådets kansli